

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

કે. શ્રીધર રેડ્ડી

વિરુદ્ધ

ધ કન્ઝર્વેટર ઓફ ફોરેસ્ટ અને અન્ય.

૧૨/૦૮/૧૯૭૫

[વી. આર. કૃષ્ણા અચ્યર, એ. સી. ગુપ્તા અને એસ. મુર્તઝા ફઝલ અલી,
ન્યાયમૂર્તિઓ]

હૈદરાબાદ વન અધિનિયમ-વન કરાર નિયમો-નિયમ ૨૯-૩૦-૩૧-૬૬ લાદવામાં આવે તે પહેલાં કરારની સમાપ્તિ-કુદરતી ન્યાય.

અપીલકર્તાએ વન હેકેદાર આંધ્ર પ્રદેશ રાજ્ય સાથે કરેલા કરાર દ્વારા અધિકૃત માન્ય સંખ્યા કરતાં વધુ વૃક્ષો કાપ્યા હતા. હૈદરાબાદ વન અધિનિયમ દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને ઘડવામાં આવેલા વન કરાર નિયમોના નિયમ ૨૯ હેઠળ અપીલકર્તા પર ચોક્કસ ૬૬ લાદવામાં આવ્યો હતો. વન અધિકારીને જાણવા મળ્યું કે અપીલકર્તાએ વધુ વૃક્ષો કાપ્યા હતા અને તેથી, અપીલકર્તાને કારણદર્શક નોટિસ આપી હતી. અપીલકર્તાએ જંગલમાંથી આપવામાં આવેલા વૃક્ષોની ફરીથી ગણતરી માટે પ્રાર્થના કરી હતી. તેને એક તક આપવામાં આવી હતી જેનો લાભ તેણે તેની ઈચ્છા મુજબ કૂપમાં સ્ટમ્પને

તપાસવા માટે લીધો ન હતો. પરિણામે દંડ ફટકારવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ આ કરારને રદ કરવામાં આવ્યો હતો. કરારની સમાપ્તિ પછી દંડની વસૂલાત માટેની પ્રક્રિયા શરૂ કરવામાં આવી હતી. નિયમ ૨૯ નીચે પ્રમાણે વાંચે છે:

(૧) શરતોના ઉલ્લંઘન માટે કરારની સમાપ્તિ પર દંડ:--

દરેક વન કરાર અહીં સંલગ્ન ફોર્મમાં લેખિતમાં હોવો જોઈએ અને તેમાં એવી જોગવાઈ હોવી જોઈએ કે જેના દ્વારા વન ઠેકેદાર કરાર દ્વારા અથવા તે હેઠળ કરવા માટે જરૂરી તમામ ફરજો અને કાર્યો કરવા માટે પોતાને બંધનકર્તા બનાવે છે, અને સંયોજક કે તે અને તેના સેવકો અને એજન્ટો આવા કરાર દ્વારા અથવા તે હેઠળ પ્રતિબંધિત તમામ કાર્યોથી દૂર રહેશે.

(૨) આવી કોઈ પણ શરતનો ભંગ થવાના કિસ્સામાં વન કરારમાં ચૂકવવાપાત્ર રકમ ઠેકેદાર દ્વારા ચૂકવવામાં આવતી કુલ રકમના એક ચતુર્થાંશ કરતાં વધુ નહીં હોય અને તે હૈદરાબાદ વન અધિનિયમ ૧૩૫૫એફ અને આ નિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર વસૂલવામાં આવશે.

પરંતુ જો આવી રકમ નિશ્ચિત રકમ ન હોય તો કરારનો અમલ કરતા વન અધિકારીએ કરારનું સંપૂર્ણ પાલન કરવામાં આવે તો ચૂકવવાપાત્ર કુલ રકમનો અંદાજ લગાવવો પડશે અને આવા અંદાજ આ પેટા-નિયમના હેતુ માટે હોવાનું માનવામાં આવશે, જે ઠેકેદાર દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલી કુલ રકમ છે.

(૩) આ રકમ ઠેકેદાર પાસેથી વસૂલવામાં આવશે જો કરાર નિયમ ૩૦ ની જોગવાઈઓ અનુસાર યોગ્ય રીતે સમાપ્ત કરવામાં આવ્યો હોય, અને પછી જ કરારનો અમલ કરતા વન અધિકારીના લેખિત આદેશ હેઠળ.

અપીલકર્તાએ દંડની માન્યતાને પડકારતી હાઈકોર્ટમાં રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી. વિદ્વાન સિંગલ જજે રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપી હતી પરંતુ ડિવિઝન બેન્ચે રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને મંજૂરી આપી હતી.

પ્રમાણપત્ર દ્વારા કરવામાં આવેલી અપીલમાં, અપીલકર્તા દ્વારા આ અદાલત સમક્ષ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે નિયમ ૨૯માં ઉલ્લેખિત શરતોના ઉલ્લંઘન માટે કરારની સમાપ્તિ દંડની ફાળવણી પહેલા થવી જોઈએ. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરવામાં આવ્યું હતું. પ્રતિવાદીએ દલીલ કરી હતી કે દંડ તરીકે વસૂલવામાં આવનારી રકમની ખાતરી કરવા માટે કરારની સમાપ્તિ પહેલા કરવાની જરૂર નથી.

અપીલને નકારી કાઢતાં,

ઠરાવવ્યુ: ૧. તે સ્પષ્ટ છે કે કુદરતી ન્યાયના વૈધાનિક બાકાતની ગેરહાજરીમાં બીજાને પૂર્વગ્રહયુક્ત રીતે અસર કરતી સત્તાનો કોઈપણ ઉપયોગ કુદરતી ન્યાયના નિયમોને અનુરૂપ હોવો જોઈએ. વર્તમાન કેસમાં, અમે સંતુષ્ટ છીએ કે કુદરતી ન્યાયના આધાર પર અપીલકર્તાની ફરિયાદ માટે કોઈ આધાર નથી કારણ કે અપીલકર્તાને આખરે વસૂલવામાં આવતા દંડની માત્રા નક્કી કરતા પહેલા તક આપવામાં આવી હતી પરંતુ અપીલકર્તાએ તકનો લાભ લીધો ન હતો.

૨. નિયમ ૨૯ ની સાચી રચના પર એકવાર વન સત્તામંડળ ઉલ્લંઘનની તપાસ કરે તે પછી તેણે ઉલ્લંઘનને કારણે થયેલા નુકસાનની હદ અને અંદાજ, પ્રકૃતિ અને માત્રાની તપાસ કરવી જોઈએ. જો તે ગંભીર હોય તો તેઓએ દંડ તરીકે નક્કી કરવાની રકમ નક્કી કરવા માટે આગળ વધવું જોઈએ. આમ કરવા માટે, અસરગ્રસ્ત પક્ષને વાજબી તક આપવી જોઈએ. તે પછી, દંડની માત્રા નક્કી કરવામાં આવશે અને જો સત્તાવાળાઓ એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે ઉલ્લંઘન તે સખત પગલા માટે પૂરતું ગંભીર છે તો કરાર સમાપ્ત કરવામાં આવશે. એકવાર

કરાર સમાપ્ત થઈ જાય તે પછી છેલ્લી પ્રક્રિયા પ્રાપ્તિ છે જે કોઈ પણ સંજોગોમાં કરારની સમાપ્તિ પહેલાં ન હોઈ શકે.

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શન: સિવિલ અપીલ નંબર ૮૧૪-૮૧૫/૧૯૬૮.

અનુક્રમે રિટ અપીલ નંબર ૭૧ અને ૭૨/૧૯૬૪ માં આંધ્ર પ્રદેશ હાઈકોર્ટના ૦૭/૦૮/૧૯૬૬ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા તરફે આર. વી. પિલાઈ.

પી. રામ રેડ્ડી અને જી. એન. રાવ, પ્રતિવાદીઓ માટે.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ કિષ્ના આચર દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

એક વન હેક્ટર-અપીલકર્તા-જેમણે આંધ્ર પ્રદેશ રાજ્ય સાથે કરેલા બે કરારો હેઠળ કથિત રીતે માન્ય સંખ્યાથી વધુ વૃક્ષો કાપ્યા હતા, તેમને વન સંરક્ષક-પ્રથમ પ્રતિવાદી દ્વારા બે કરવેરા ભોગવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. એક વસ્તુ ગેરકાયદેસર કાપણીને કારણે રાજ્યને થયેલા નુકસાનનું પ્રતિનિધિત્વ કરતી હતી અને બીજી વસ્તુ આર હેઠળ લાદવામાં આવેલ દંડ હતી. ૨૯ હૈદરાબાદ વન અધિનિયમ, ૧૩૫૫એફ (ટૂંકમાં, અધિનિયમ) ની કલમ ૪૪ અને ૭૯ હેઠળ આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને બહાર પાડવામાં આવેલ વન કરાર નિયમો (ટૂંકમાં, નિયમો).

વાસ્તવિક વાર્તા જેમાંથી કાનૂની વિવાદ ઉદ્ભવે છે તે સરળ શબ્દોમાં વર્ણવી શકાય છે. એ સાચું છે કે, અપીલકર્તાને કાયદા અને નિયમો અનુસાર સરકારી જંગલમાંથી ચોક્કસ સંખ્યામાં વૃક્ષો કાપવા અને દૂર કરવા માટે બે વન કરાર આપવામાં આવ્યા હતા. કરાર બે વર્ષના સમયગાળાના હતા જે ૩૧/૧૨/૧૯૬૦ સાથે સમાપ્ત થતા હતા. વન અધિકારીઓ દ્વારા જાણવા મળ્યું હતું કે અપીલકર્તા કોન્ટ્રાક્ટરે વધુ વૃક્ષો કાપ્યા હતા અને તેથી તેમને નોટિસ

આપવામાં આવી હતી, જેમાં આ શરતના ઉલ્લંઘન વિશે તેમનો ખુલાસો માંગવામાં આવ્યો હતો.

સી. એ. ૮૧૪/૧૯૬૮ માં આવી નોટિસ ૨૫/૦૬/૧૯૬૦ પર જારી કરવામાં આવી હતી પરંતુ કોઈ સમજૂતી આવી ન હતી. તેથી કન્ઝર્વેટરે વૃક્ષોના અનધિકૃત કાપવાથી થયેલા નુકસાનનું પ્રતિનિધિત્વ કરતી રકમ નક્કી કરી. ૨૨/૦૭/૧૯૬૦ પર જિલ્લા વન અધિકારીએ અપીલકર્તાને જાણ કરી કે વન સંરક્ષક, જે નિયમો હેઠળ યોગ્ય અધિકારી છે, તેમણે સરકારને થયેલા નુકસાનનું પ્રતિનિધિત્વ કરવા માટે રૂપિયા ૧૧,૪૨૬/- અને આર હેઠળ દંડ તરીકે રૂપિયા ૧૧,૨૫૦/- નક્કી કર્યા છે. ૨૯. તે પછી કોન્ટ્રાક્ટરે તેની અરજી, તારીખ ૩૦/૦૭/૧૯૬૦ દ્વારા જંગલમાંથી કાપવામાં આવેલા વૃક્ષોની ફરીથી ગણતરી માટે પ્રાર્થના કરી હતી. વન સત્તાવાળાઓ દ્વારા તેમને ૨૪/૦૮/૧૯૬૦ ના સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા ૧૫/૦૮/૧૯૬૦ પહેલાં અરજદારની ઈચ્છા મુજબ કૂપમાં સ્ટમ્પ્સ તપાસવા માટે જાણ કરવામાં આવી હતી. અપીલકર્તાએ પણ આ તકનો લાભ લીધો ન હતો. પરિણામે, કન્ઝર્વેટરે અગાઉ સૂચવ્યા મુજબ દંડ ફટકાર્યો હતો. આમ બે બાબતો હતી (૧) ગેરકાયદેસર કાપણીને કારણે થયેલું નુકસાન; (૨) કરારની શરતોના ઉલ્લંઘન માટે નિયમો હેઠળ લાદવામાં આવેલ દંડ. દંડની ત્રણ નાની રકમ પણ હતી, જે તમામ મળીને ૨૩ રૂપિયા, ૦૮૮.૦૦ ની રકમમાં પરિણમી હતી. આખરે, કરારને આર હેઠળ ૨૮/૧૨/૧૯૬૦ પર સમાપ્ત કરવામાં આવ્યો હતો. ૩૦ નિયમો. લાંબા સમય પછી, જાન્યુઆરી ૧૯૬૨ માં, ઉપર જણાવેલી રકમ મહેસૂલ વસૂલાત પ્રક્રિયા દ્વારા તહસીલદાર દ્વારા, તેમના જસી આદેશ, તારીખ ૦૮/૦૧/૧૯૬૨ દ્વારા વસૂલવાની માંગ કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ અપીલકર્તા દ્વારા માંગને પડકારતી રિટ અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી. તેઓ વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ સમક્ષ સફળ થયા પરંતુ રાજ્ય દ્વારા કરવામાં આવેલી અપીલમાં એક ખંડપીઠે આ આદેશને ઉલટાવી દીધો અને અપીલકર્તાએ બંધારણની કલમ ૧૩૩ (૧) (એ) અને (બી) હેઠળ આ અદાલતના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કર્યો છે.

સી. એ. ૮૧૪/૧૯૬૮ માં સંબંધિત અધિકારીઓ દ્વારા તે જ ઠેકેદાર દ્વારા સમાન વધારાની કાપણીની જાણ કરવામાં આવી હતી અને અપીલકર્તાને નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી કે તેણે કરારના આંકડાથી વધુ રૂપ વૃક્ષો કેવી રીતે કાપ્યા હતા. અપીલકર્તાએ તેની વિનંતી મુજબ તેની હાજરીમાં કૂપની તપાસ માટે તારીખ નક્કી કરવામાં આવી હતી તે ગેરકાયદેસર રીતે કાપવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. જોકે, કોન્ટ્રાક્ટરે પોતાની સુવિધાને અનુરૂપ નિરીક્ષણ માટે બીજી તારીખ નક્કી કરવામાં આવી હોવા છતાં આ તકનો લાભ લીધો ન હતો. આખરે વન સંરક્ષકે વૃક્ષોની ગેરકાયદેસર કાપણીને કારણે સરકારને થયેલું નુકસાન અને કરારની શરતોનું ઉલ્લંઘન કરવા બદલ દંડ પણ નક્કી કર્યો હતો. આ ૧૬/૦૧/૧૯૬૦ પર કરવામાં આવ્યું હતું અને અપીલકર્તાને ૨૮/૧૦/૧૯૬૦ તારીખની નોટિસ દ્વારા રકમ ચૂકવવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું. તે જ તારીખે લીઝ પણ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી.

લાંબા સમય પછી, ૦૮/૦૧/૧૯૬૨ પર તહસીલદાર દ્વારા રકમની વસૂલાત માટેની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હતી. આ પગલાએ ઠેકેદારને એક રિટ પિટિશન દાખલ કરવા માટે પ્રેરિત કર્યો, જે એકલ ન્યાયાધીશના સ્તરે અને અપીલમાં, પહેલેથી જ જાહેર કરાયેલી સિસ્ટર રિટ પિટિશનનું ભાગ્ય વહેંચતી હતી. એ જ રીતે તેમણે પ્રમાણપત્ર દ્વારા અપીલમાં આ અદાલતનો દરવાજો ખખડાવ્યો છે.

અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ શ્રી આર. વી. પિલાઈ દ્વારા બે મુદ્દાઓ માટે વિનંતી કરવામાં આવી હતી, જેમાંના એક મુદ્દાનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવેલા નુકસાન સાથે સંબંધિત હતું અને બે કરારો હેઠળ રાજ્ય દ્વારા વધુ પડતી કાપણીના કારણે તેની ભરપાઈ કરવાની માંગ કરવામાં આવી હતી, બીજો મુદ્દો આર હેઠળ દંડ લાદવા સાથે સંબંધિત હતો. ૨૯ અને તેની માન્યતા. પ્રથમ મુદ્દો ટકી શકતો નથી કારણ કે સામાન્ય ચુકાદા દ્વારા એકસાથે નિકાલ કરવામાં આવેલી બંને રિટ અરજીઓમાં વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે 'મને આ વતી રજૂ

કરવામાં આવેલી દલીલોમાં કોઈ તથ્ય દેખાતું નથી. મારા ધ્યાનમાં એવી કોઈ જોગવાઈ લાવવામાં આવી ન હતી જે સરકારને તે વસ્તુઓ એકત્રિત કરવા માટે અયોગ્ય બનાવે'. જો અપીલકર્તા આ શીર્ષક હેઠળ તેની અરજીના અસ્વીકારથી વ્યથિત થયો હોત તો તેણે તેને અપીલમાં પડકારવી જોઈતી હતી જે તેણે ન કરી. આમ આ બાબત અંતિમ બની ગઈ છે અને તે આ અદાલતમાં તેને બિલકુલ પુનર્જીવિત કરી શકતો નથી. ત્યાં માત્ર એક જ પ્રશ્ન છે જે આપણા વિચારણાને પાત્ર છે.

શું બંને કેસમાં દંડ માન્ય હતો? વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે આરઆરના અભ્યાસ પર ચુકાદો આપ્યો હતો. ૨૯ અને ૩૧ કે જે કારણોસર આપણને સ્વીકારવું મુશ્કેલ લાગે છે તેના માટે છેતરપિંડી ગેરકાયદેસર હતી. ડિવિઝન બેન્ચે અપીલમાં વિદ્વત સિંગલ જજ સાથે એવા કારણોસર અસંમત થયા હતા જે અસ્પષ્ટ છે, જોકે અમારો નિષ્કર્ષ તેમની સાથે સહમત થાય છે. વન કરારની શરતોના ઉદ્ધંધનના પરિણામનું નિયમન કરતા નિયમો મૂળરૂપે હૈદરાબાદ રાજ્યમાં ઉર્દૂમાં જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા પરંતુ અમને આંધ્રપ્રદેશના નાગરિક કાયદાઓની માર્ગદર્શિકા સોંપવામાં આવી છે, જેમાં તે નિયમો અંગ્રેજીમાં છે. નિયમ ૨૯ (૩) થોડું અસ્પષ્ટ રીતે વાંચે છે પરંતુ, મૂળ ઉર્દૂ નિયમોની ગેરહાજરીમાં, આપણે અંગ્રેજી સંસ્કરણ સાથે કામ કરવું પડશે.

વન નિયમોના વિચારમાં બે પ્રકારના દંડ છે જેને આપણે સરળતાથી 'મોટા' અને 'નાના' તરીકે નિયુક્ત કરી શકીએ છીએ. નિયમ ૨૯ મુખ્ય દંડ સાથે સંબંધિત છે જ્યારે આર. ૩૧ તે નાના દંડ સાથે સંબંધિત છે. જ્યાં વન ઠેકેદાર દ્વારા કરવામાં આવેલા કરારની શરતોનું ઉદ્ધંધન ગંભીર હોય, ત્યાં કરારને જ સમાપ્ત કરવાનો હોય છે અને નોંધપાત્ર દંડ લાદવાનો હોય છે, જે 'ઠેકેદાર દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલી કુલ રકમના એક ચતુર્થાંશ કરતાં વધુ નહીં હોય'. જો ઉદ્ધંધનનું મહત્વ ઓછું હોય, તો સત્તાધિકારી તેના કારણે કરારને સમાપ્ત કરવાનો પ્રસ્તાવ ન કરી શકે પરંતુ 'આર' માં પૂરા પાડવામાં આવેલ સંપૂર્ણ દંડનો એક

ભાગ વસૂલ કરી શકે છે. રૂ. ૧૦૦/- રૂપિયાથી વધુ નહીં. ટૂંકમાં, જો ઉદ્ધન ગંભીર હોય, તો કરાર રદ કરવામાં આવે છે અને ભારે દંડ લાદવામાં આવે છે પરંતુ જો ઉદ્ધન અસંગત હોય તો કરાર ચાલુ રહે છે પરંતુ હળવા દંડ લાદવામાં આવે છે. વર્તમાન કેસમાં તે સ્પષ્ટ છે કે સત્તાવાળાઓએ કરારને સમાપ્ત કર્યો હતો અને તે પણ એટલું જ સ્પષ્ટ છે કે ઉદ્ધન ગંભીર હતું. નિયમ ૩૧ જે તુરંચ ઉદ્ધનને અને હળવા દંડ સાથે સંબંધિત છે તે લાગુ પડતો નથી. ત્યારે એકમાત્ર પ્રશ્ન એ છે કે શું આર હેઠળ દંડ લાદવાની સત્તાનો ઉપયોગ. રૂ. (અ) કુદરતી ન્યાયના પાલનમાં; અને (બ) સત્તાના ઉપયોગ માટેની પૂર્વવર્તી શરતોની પરિપૂર્ણતામાં. અમે અગાઉ રજૂ કરેલી હકીકતો એ સ્પષ્ટ કરે છે કે બંને કરારના કિસ્સામાં દંડની રકમ નક્કી કરતા પહેલા તક આપવામાં આવી હતી, પરંતુ કોન્ટ્રાક્ટરે આ તકનો લાભ લીધો ન હતો. જ્યારે તે સ્પષ્ટ છે કે કુદરતી ન્યાયના વૈધાનિક બાકાતની ગેરહાજરીમાં બીજાને પૂર્વગ્રહયુક્ત રીતે અસર કરતી સત્તાનો કોઈપણ ઉપયોગ કુદરતી ન્યાયના નિયમોને અનુરૂપ હોવો જોઈએ, ત્યારે અમે સંતુષ્ટ છીએ કે વર્તમાન કેસમાં આ મુદ્દે અરજદારની ફરિયાદ માટે કોઈ આધાર નથી.

નોંધપાત્ર મુદ્દો એ છે કે શું શરતોના ઉદ્ધન માટે કરારની સમાપ્તિ દંડની ફાળવણી પહેલાં થવી જોઈએ. શ્રી પિલ્લઈના જણાવ્યા અનુસાર, તે આરનો અર્થ છે. રૂ. આર ના પ્રકાશમાં વાંચો. ૩૦(૩). આ દલીલ માટે દેખીતી રીતે મૌખિક સમર્થન છે પરંતુ નજીકથી તપાસ કરવાથી પરપોટો ચોંટી જાય છે. નિયમ રૂ. આ તબક્કે સારી રીતે વાંચી શકાય છે:

"રૂ.(૧) શરતોના ઉદ્ધન માટે કરારની સમાપ્તિ પર દંડ.-

દરેક વન કરાર અહીં સંલગ્ન ફોર્મમાં લેખિતમાં હોવો જોઈએ અને તેમાં એવી જોગવાઈ હોવી જોઈએ કે જેના દ્વારા વન ઠેકેદાર કરાર દ્વારા અથવા તે હેઠળ કરવા માટે જરૂરી તમામ ફરજો અને કાર્યો કરવા માટે પોતાને બંધનકર્તા બનાવે છે, અને કરાર કે તે અને તેના સેવકો અને એજન્ટો આવા કરાર દ્વારા અથવા તે હેઠળ પ્રતિબંધિત તમામ કાર્યોથી દૂર રહેશે.

(૨) આવી કોઈ પણ શરતના ઉલ્લંઘનના કિસ્સામાં ચૂકવવાપાત્ર વન કરારમાં ઉલ્લેખિત રકમ ઠેકેદાર દ્વારા ચૂકવવામાં આવતી કુલ રકમના એક ચતુર્થાંશ કરતાં વધુ ન હોવી જોઈએ અને હૈદરાબાદ વન અધિનિયમ ૧૩૫૫એફ અને આ નિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર વસૂલવામાં આવશે:

પરંતુ જો આવી રકમ નિશ્ચિત રકમ ન હોય તો કરારનો અમલ કરનાર વન અધિકારીએ કરારનું સંપૂર્ણ પાલન કરવામાં આવે તો ચૂકવવાપાત્ર કુલ રકમનો અંદાજ લગાવવો પડશે અને આવા અંદાજને આ પેટા-નિયમના હેતુ માટે ઠેકેદાર દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલી કુલ રકમ ગણવામાં આવશે.

(૩) આ રકમ ઠેકેદાર પાસેથી વસૂલવામાં આવશે જો કરાર નિયમ ૩૦ ની જોગવાઈઓ અનુસાર યોગ્ય રીતે સમાપ્ત કરવામાં આવ્યો હોય, અને પછી જ કરારનો અમલ કરતા વન અધિકારીના લેખિત આદેશ હેઠળ.

પ્રતિવાદી વતી શ્રી રામ રેડ્ડી વિનંતી કરે છે કે દંડ તરીકે વસૂલવામાં આવનારી રકમની ખાતરી કરવા માટે કરારની સમાપ્તિ પહેલાં કરવાની જરૂર નથી. ખરેખર, તેમના મતે, ઉલ્લંઘનની પ્રકૃતિ, રાજ્યને થયેલા નુકસાનની માત્રા અને અન્ય સંજોગોની તપાસ કરવામાં આવે તો જ કરારને સમાપ્ત કરવો કે નહીં તે અંગે નિર્ણય લઈ શકાય છે. જો એવું જોવા મળે કે શરતનો ભંગ જાણીજોઈને કરવામાં આવ્યો છે અને નોંધપાત્ર નુકસાન થયું છે, તો દંડ આર હેઠળ લાદવામાં આવશે. ૨૯ અને કરારની સમાપ્તિ માટે નિર્ણય લેવામાં આવશે. જો કે, દંડ તરીકે નક્કી કરવામાં આવેલી રકમ કોન્ટ્રાક્ટર પાસેથી ત્યાં સુધી વસૂલવામાં આવશે નહીં જ્યાં સુધી કરાર ૧ ની જોગવાઈઓ અનુસાર યોગ્ય રીતે સમાપ્ત ન થાય. ૩૦. આનું કારણ એ છે કે તમે કરારને જીવંત રાખી શકતા નથી અને દાવો કરી શકો છો કે શરતોનું ગંભીર ઉલ્લંઘન કરવામાં આવ્યું છે. તે રાજ્ય માટે અપનાવવા માટે ખૂબ અસંગત વલણ હશે. તે સાચું છે કે આર હેઠળ કરારની સમાપ્તિ. ૩૦ કોન્ટ્રાક્ટર પાસેથી દંડની વસૂલાત માટે એક પૂર્વવર્તી શરત છે પરંતુ વસૂલાત લાદવામાંથી અલગ છે. વન સત્તાવાળાઓ તેનું પ્રમાણ નક્કી કરે છે અને દંડ લાદે છે. મહેસૂલ

સત્તાવાળાઓ તેમજ વન સત્તાવાળાઓ આરંભાં સૂચવેલા વિવિધ પગલાં અપનાવે છે. ૩૦(૩) રકમની પ્રાપ્તિ માટે. વર્તમાન કેસમાં તે તહસીલદાર હતા જેમણે દંડની વસૂલાત કરવાની માંગ કરી હતી અને તેમણે કરાર સમાપ્ત થયા પછી આ કર્યું હતું. ખરેખર, આર. ૩૦ (૩) 'પુનઃપ્રાપ્ત કરો' અભિવ્યક્તિનો ઉપયોગ કરે છે જે આરંભાં 'અનુભૂતિ' સાથે સુસંગત છે. ૨૯(૩).

અમને લાગે છે નિ. ૨૯ અને ૩૦ એકસાથે વાંચતા તેનો સાચો અર્થ તે છે કે વન સત્તાવાળાઓએ નીચેની રીતે એક તબક્કાથી બીજા તબક્કા તરફ આગળ વધવું જોઈએ. એકવાર તેઓ ઉદ્ધંધન શોધી કાઢે, પછી તેમણે ઉદ્ધંધનને કારણે થતા નુકસાનની પ્રકૃતિ અને માત્રાને સમજવા અને તેનો અંદાજ કાઢવા માટે તપાસ કરવી આવશ્યક છે. જો તે ગંભીર હોય, તો તેઓએ દંડ તરીકે નક્કી કરવાની રકમ નક્કી કરવા માટે આગળ વધવું જોઈએ. આમ કરવા માટે, અસરગ્રસ્ત પક્ષને વાજબી તક આપવી જોઈએ. તે પછી દંડની માત્રા નક્કી કરવામાં આવશે અને કરાર સમાપ્ત કરવામાં આવશે, જો સત્તાવાળાઓ નિર્ણય પર આવે કે ઉદ્ધંધન તે સખત પગલા માટે પૂરતું ગંભીર છે. એકવાર કરાર સમાપ્ત થઈ જાય પછી, છેલ્લી પ્રક્રિયા અનુભૂતિ છે જે કોઈ પણ સંજોગોમાં કરારની સમાપ્તિ પહેલાં ન હોઈ શકે. દંડની વસૂલાત આર હેઠળ વસૂલાત માટે નિર્ધારિત એક અથવા અન્ય રીતોમાં હોઈ શકે છે. ૩૦. અલબત્ત, જો ઉદ્ધંધન વિષાકત પ્રકૃતિનું હોય, આર. ૩૧ આકર્ષાય છે, કરાર ચાલુ રહે છે અને દંડનો માત્ર એક નાનો ભાગ આરંભાં દર્શાવવામાં આવ્યો છે. નિ. ૨૯ એકત્રિત કરવામાં આવે છે.

નિયમોની યોજના અંગે અમે જે દ્રષ્ટિકોણ અપનાવ્યો છે તે આપણને કોઈ શંકા વિના છોડી દે છે કે દંડનો આદેશ સાચો છે અને ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદા નિષ્કર્ષમાં સાચા છે અને પરિણામે અપીલ નિષ્ફળ થવી જોઈએ. સંજોગો એવા છે કે મુકદ્દમો સંપૂર્ણપણે આર ના અસ્પષ્ટ સત્તાવાર અનુવાદ દ્વારા પ્રેરિત છે. ૨૯ ઉદ્દેશી અંગ્રેજીમાં 'ના' ની સ્પષ્ટ અવગણના સાથે. આ અને કેસની અન્ય પરિચર

લાક્ષણિકતાઓ આપણને નિર્દેશ આપવા માટે સમજાવે છે કે પક્ષો તેમનો ખર્ચ સમગ્ર સમય દરમિયાન ઉઠાવશે.

અરજીઓ ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.